

VIKTOR RYDBERGS ARBETSNUM.

Alltsedan Viktor Rydbergs bortgång har det varit Nordiska Museets önskan, att inom institutionen kunna anordna ett minnesrum över den store forskaren och skalden. Artur Hazelius fick nämligen av fru Susen Rydberg såsom gåva mottaga hennes makes stora bibliotek och samtliga möbler tillhörande hans arbetsrum. Åtskilliga förslag i och för rummets uppställning ha sedan dryftats, till dess Nordiska Museets nämnd beslutat, att det skall få sin slutgiltiga uppställning i general Hazelius gamla bostad, Artur Hazelius födelsehem, då detta blivit överfört till Skansen.¹ Trenne minnesrum skola då där uppställas, Viktor Rydbergs, John Ericssons och Artur Hazelii. Till dess denna plan kan förverkligas, inrymmes Viktor Rydbergs rum i en särskilt för ändamålet å Skansen uppförd paviljong.

Från och med den 24 juli blev denna paviljong tillgänglig för allmänheten. Skansen har härigenom vunnit en helgedom, ägnad åt minnet av en av vårt folks ädlaste söner. — Det är från skaldens hem Ekeliden, Djursholm, rummet härstammar, det hem Viktor Rydberg bebodde under sina sista fem levnadsår. Den lilla fönstersmygens inredning härstammar även från denna tid. Såväl sofforna som fönstret äro komponerade av Sven Scholander. — Å Ekeliden, som låg högt på en kulle, hade fönstret himmelen som bakgrund, och skaldens valspråk *Desidera ardua, desidero Deum*, lyste i guldglans mot den inträdande.

Förutom ett par av bokhyllorna är gungstolen den enda möbel, som härstammar från skaldens yngre tid, och var den första möbel han ägde. Han använde den alltid såsom skrivstol, och i densamma fick han utandas sin sista suck. Det stora skrivbordet, med sina 22

¹ Artur Hazelii födelsehem är beläget vid Surbrunnsgatan 45 och tillhör nu stiftelsen *Pauvre Honteux*. Då densamma blir i stånd att bebygga tomten, där nu det Hazelianska hemmet står, övergår enligt gåvobrev byggnaden i Nordiska Museets ägo.

rymliga lådor och fack, där så många dyrbara manuskript vilat, anskaffades år 1879 vid skaldens giftermål. Ett stycke framom det samma satt oftast hans maka vid ett mindre skrivbord och delade hans möda och arbetsglädje. Fru Susen Rydberg var sin mans bibliotekarie och den trogna väktaren av hans arbetsrum. Boksamlingen uppgår till omkring 3,000 volymer och omfattar huvudsakligen grekisk och latinsk litteratur, poesi å de flesta europeiska språk samt filosofi, teologi, konst-, litteratur- och världshistoria. Viktor Rydberg var en stor språkkännare och för sitt arbete: »Undersökningar i germanisk mytologi», nödgades han studera källskrifter å 16 olika språk.

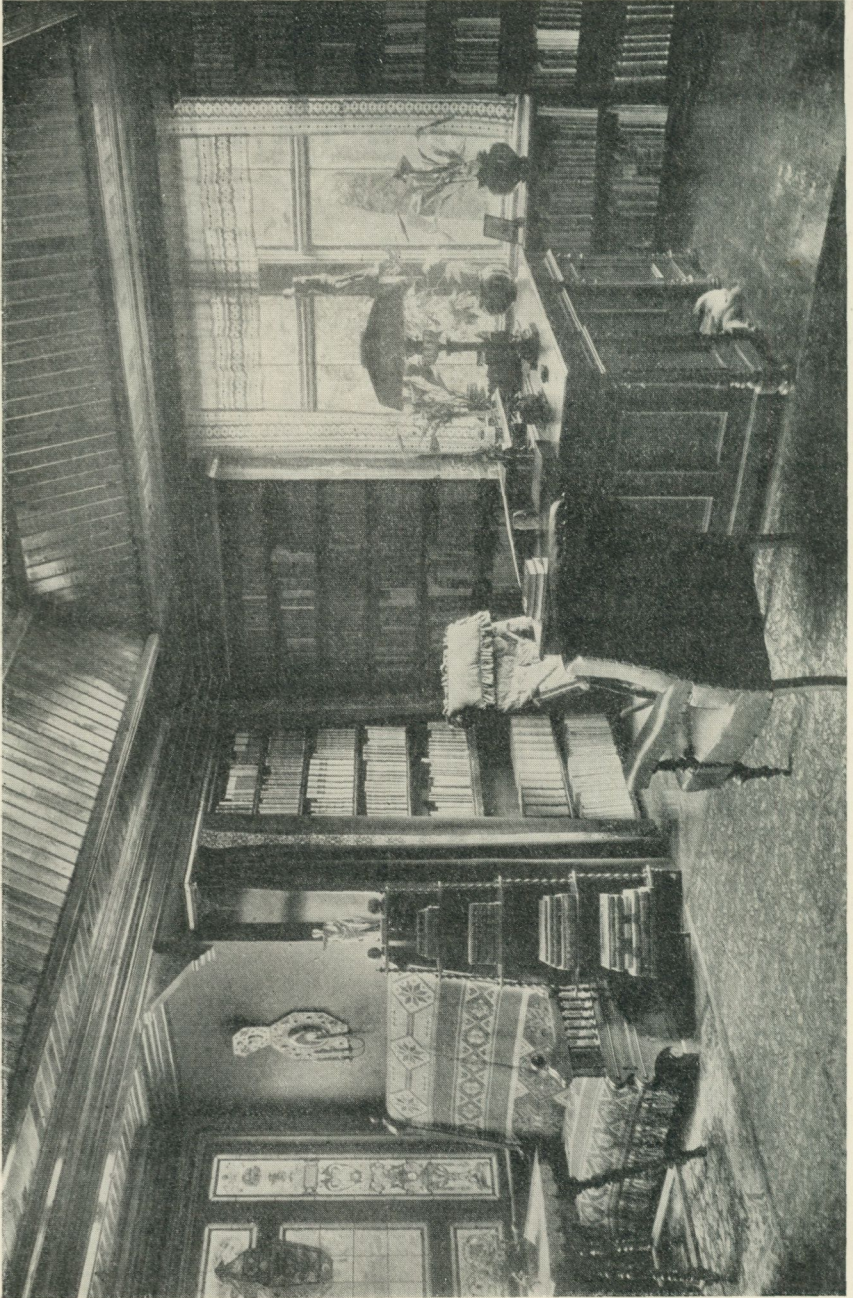
Hela biblioteket är försett med skaldens exlibris tecknat av honom själv. Egaremärkets mittparti återger porten till det valv, som ledde till borggården i Jönköpings slott, där Viktor Rydberg föddes; hans fader var slottsvaktmästaren, fanjunkaren Johan Frisk Rydberg, en veteran från fejderna i Finland och Tyskland 1808 och 1814. Tornen äro efter ritningar i Kungl. Fortifikationens arkiv.¹ Det hela avser att visa Jönköpings slott såsom det tedde sig på 1600-talet. Namnet på venstra tornet är professor Rydberg moders, Hedvig Düker.

Rummet innesluter även en del konstskatter, som skalden fått mottaga av vänner och beundrare. Venus Milo i brons, som har sin plats å en konsol fästad å fönstrets mellanbalk invid skrivbordet är en gåva av arkitekten Viktor von Gegerfelt vid dennes hemkomst från Italien. En statyett av kalipast framställande kejsar Augustus är en gåva av överstelöjtnant R. von Kock, samt den illustrerade praktupplagan av Faust å stativ, en julgåva år 1876 av Viktor Rydbergs trogne vän S. A. Hedlund, i vilkens hem skalden under ett flertal år vistades såsom familjemedlem.

Det målade fönstret är en gåva till professor och fru Rydberg av den senares broder, och bär de båda makarnas initialer jämte förutnämnda valspråk.

Bland porträtten märkes en akvarell utförd av Richter av den tidigt bortgångne ungdomsvännen och studiekamraten Mauritz Leo-

¹ C. M. Carlander. Svenska Bibliotek och Exlibris. Stockholm 1889. Del I sid. 624, 625.

Viktor Rydbergs arbetsrum.

nard Liberg (f. 1831, d. 1854), med vilken Rydberg delat många mödor och umbäranden.¹ Under Libergs porträtt en oljemålning av J. A. Westerberg framställande teologen Nils Ignell (onkel Adams bröder). Å fönsterhyllan ett porträtt av S. A. Hedlund med fru samt makarna Rydbergs högt värderade läkare och vän professor P. J. Wising. Å bokhyllans gavelstykke framför skrivbordet en präktig gipsrelief framställande S. A. Hedlund, utförd av Adolf Lindberg.

Fru Susen Rydberg, skaldens 70-åriga maka, har själv övervakat och deltagit i rummets uppställning och bibliotekets ordnande.

Utänför kordongen, som innesluter det ursprungliga rummet, ett större porträtt av skalden från dennes riksdagsperiod på 1870-talet, samt under detsamma en fotografi av en minnesplakett över Viktor Rydberg, modellerad av Erik Lindberg, utförd i Paris år 1900.

Paviljongen är uppförd efter ritning av arkitekten Ragnar Hjort och innehåller även ett litet förrum där, såsom komplement till utställningen äro upphängda tvenne fotografier återgivande Ekelidens exteriör, samt några andra med minnesutställningen samhöriga fotografier.

För att låta den besökande genast vid inträdet möta några av skaldens vackraste och ädlaste tankar, citeras å väggfältet mitt emot ingångsdörren en del av dikten Snöfrid:

Bättre är kämpens
ädla armod
än drakens dolska
ro på guldets,
bättre är hånad
död för det goda
än namnfrejð, vunnen
i själfvisk äflan,
bättre än fridens
är farans famntag.

— — — — —
— — — — —

Ty de hårda
hjältelifvets
runor lyda:
svärd mot snöda
jättar draga,
modigt blöda
för de svaga
glad försaka,
aldrig klaga,
strida hopplös strid
och namnlös dö.
Det är lifvets sanna hjältesaga.